

(א) [לקמן ע"ג.] (ב) לשל ג. (ג) לקמן כא. (ד) לשל ג. (ה) [לקמן ע"ג.] (ו) לקמן ע"ג. (ז) לקמן ע"ג. (ח) לקמן ע"ג.

גליון הש"ם

גמ' או לאו בבחו דמי. ע"י לקמן כב ע"ג תוס' ד"ה ור"י בדלמא דאטו: שם דקאזיל מינה מינה. לקמן מד ע"ג: שם ור"א סבר לה כ"י ב"רפין. ע"י לקמן דף כח ע"ג מודה ומר סבר:

רבינו הגאון

ת"ש תרגולין שהיו מחטטין בחבל דלי ונפסק החבל ונשבר. הרלי. משלמין נזק שלם. ואוקמנא, דמאוס בלישא, דלאו משונה. ובלוי, פשיט רב ביבי דקאזיל מינה מינה. פי מינה מינה דלי (א) כי התרגול נזק בלישא שבחבל ומגולגל הדלי עמו והקישו לאבן ונשבר הדלי ונפסק החבל בחטוטו. כי האי גונא משלם נזק שלם, הכי ודאי בגופם הויקא את הדלי ולא בכוחם. אבל אם נפסק החבל שלא מחמת חטוטו ונפל הדלי ונשבר, זה דין צרורות הוא וחי נזק הוא דמשלם. ואמר כי האי גונא כגון דקאזיל מינה מינה ב"י פ' ר' ישמעל והטעם בן בזה כי בזה אחר הוא. ובעיא דרבא לא איפשיטא, ודינא כדון תיקו. בעי רבא חצי נזק צרורות מגופו משלם או מן העליה. ת"ש כלב שנטל את החררה והלך לגדיש, אבל את החררה והדליק לגדיש. על החררה משלם נזק חצי נזק. על הגדיש חצי, מאי טעמ' משום דהוה ליה צרורות, ותני עלה, פ' תני בברייתא, ועל הגדיש משלם חצי נזק מגופו, ש"מ מגופו משלם. ואקשי' אי הכי לר' אלעזר דאמ' על הגדיש נזק שלם, מי איכא נזק שלם מגופו, והא דר' אלעזר לא אשכחן לה בהדיא היכא איתמרא, מיהו מסתברא דבגדיש מיהו, ופרקי' אלא כגון דשני בהאי גחלת, פי' דאדייה אדייה, ור' אלעזר סבר לה כ' טרפון דאמ' משונה בחצר הניזק נזק שלם. ודחי' לה, ואמ' ולא הוא אלא ר' אלעזר סבר לה כ' צרורות נזק שלם, וסבר לה כ' יהודה דאמ' דבית תמות במקומה עומדת, וכי קתי מגופו לדברי הכל, לרבנן פשוטה היא, ולר' אלעזר מצד תמות בלחוד קתי מגופו, והחצי שהוא מועד מן העליה, כ' יהודה. והא דר' יהודה בסוף פ' שור שנב' ד' ה' שוורים, הלכה קשור בעליו כ' ער ר' יהודה אמ' תם חייב מועד פטור. גמ', אמר רב אדא בר אבהו צד הערעה שבו אבל צד תמות במקומה עומדת. ודחיא רב חמא (ב) דאמ' (א) מ"י הכש"ל דקא אול דלי מינה מינה, ור"י גמ' (ג) א"ל רב סמא.

כיצד הרגל פרק שני בבא קמא

בהסיו לרורות. והצרות שברו הכלים והוא לא נגע בכלי. מאן דאמר מועד סבר לה כסומכוס ומאן דאמר אינו מועד סבר לה כרבנן: **ונשבר הדלי.** קס"ד דעל ידי שהיה התרגול מנקר את החבל נתגלגל הדלי ונשבר: **סרגמא אהבל.** הא דקמני נזק שלם אהבל: **משונה הוא.** שאין דרך שן לאכול את שאין ראוי לה וחצי נזק לשלם: **דמאוס בלישא.** שמדונקת זו עיסה. דמאוס לשון לכלוך: **אלא סומכוס היא.** ולעולם בטר תצר מנא אולינן וצרות הן וסומכוס היא: **זין כחו לכה כחו.** דלי שנתגלגל הוה כחו והאחר שנשבר בצרות הדלי הוה כח כחו: **דבעי רב אשי.** לקמן בשמעתין: **דקא אול.** דלי: **מינה מינה.** דמרגול ולא נשבר על ידי גלגול למקום אחר אלא הוא דוחפו כל שעה ונשעת שצירה נמי: **קסבר מגופו משלם.** והיינו אינו מועד **דדינו כחם לכל מילי:** **קסבר מעלייה משלם.** והוא מועד דקאמר לאו לנזק שלם אלא לענין עלייה לחצי נזק: **לא צפונמא דסומכוס ורבנן.** ומועד לנזק שלם קאמר: **ועל התרה ג"ש.** דהיינו שן. והדלקת גדיש הוה צרות דאינו אלא כחו שהוא מינה כחן הגחלת והוא הולך ודולק למקום אחר והוא מתניחין היא בפירקין: **ותני עלה.** בתוספתא (פ"ג ה"א) מגופו משלם להאי חצי נזק: **וספצרא.** משום צרות כי אורחיהו מחייב לה: **לר' אלעזר.** דאמר צבתימא שן שלם ואפילו אי סבירא ליה כסומכוס דאמר צרות ג"ש מגופיה מי אשכחן נזק שלם וכל אורחיה כגון צרות רבא גופיה לא קמיבעי ליה אלא אליבא דרבנן דאמרי חצי נזק מצביא ליה אי הוה האי כשאר חצי נזק ומגופו או דלמא בטר כאורחיה אולינן וכל כי אורחיה מעלייה הוא אבא אליבא דסומכוס פשיטא ליה לרבא דמעלייה משלם דהא לכל מילי כמועד משוי להו: **אלא כגון דשני בגחלת.** שנטלה צפוי והינחה דהיינו שניו אלא בעיין מהכא לא תפשוט דאי צרורות כאורחיהו דכולי עלמא מעלייה משלם והכא צרורות שנייה בן קמיפלגי וצרות כי אורחיהו צין ר' אלעזר צין תנא קמא סבירא להו כסומכוס דנזק שלם משלם הלכך הכא דשני צרורות קאמר ת"ק חצי נזק ומגופו משלם דמשונה הוא ומולדה דקין: **ורבי אלעזר סבר כרבי טרפון דאמר משונה קין**

בחרר הניזק משלם נזק שלם. והואיל ומשונה הוא אע"ג דנזק שלם משלם מגופו הוא דמשלם כדאמרין לקמן (דף ע"ג): **בשמעתין לרבי טרפון משונה קין בחרר הניזק מגופו משלם: ולא היא.** האי ותקצרא דקפרכת ובעית למידק מדרבי אלעזר דלאו צרות כי אורחיהו מנינן לאוקמיה לאו דוקא ודחיה הוא דמצי לחזוי ולמימר דלאו צדי אורחיה פליגי אלא בדשני אבא מגופיה לא תידוק הכי דהא שפיר מציית לאוקמה צרות כי אורחיהו ותפשוט לצרות מגופו משלם דמצי טעמא מוקמת לה בשינוי ורבי טרפון משום דנזק שלם צדי אורחיה לא אשכחן מגופו הא לא תיקשי דלעולם צרות צדי פליגי ורבי אלעזר כסומכוס: **וס"ל כר"י דאמר.** לקמן במועד לר' תמות בצרורות עומדת לקמן בפרק שור שנבא ארבעה (דף מה:) והלכך גבי צרות נמי לסומכוס דחשיב ליה מועד משלם חצי מגופו וכי קמני מגופו וכל תמות

יה. והא חבל משונה הוא.

זשלמא אי אדלי קאי איכא לאוקמא בחבל גרוע וישן וכלוי דאורחיה הוא ליפסק בחטיטה מועטת שמחטטין למנוח המים שנחבל אבא השתא דקאי אהבל ע"כ איירי בחבל חזק דשייכא ציה תשלום אי נמי אי אדלי קאי מצינו לפרש דנפסק היינו שהותר הקשר שהיה ציה הדלי קשור בחבל: **תפשוט דלאו ככחו דמי.** הוה מצי למימר דזיל הכא קמדחי ליה וזיל הכא קמדחי ליה אלא דבלאו הכי משני שפיר: **וע"ג הגדיש משלם ח"ג.** לקמן (דף ע"ג) מפרש למ"ד אשו משום חצי על כל הגדיש משלם חצי נזק דחצי דלכז הן והוה צרות לצד ממקום גחלת ולמ"ד אשו משום ממונו על כל הגדיש פטור ועל מקום גחלת חצי נזק דלאדייה ח"ג: **נזק שלם מגופו מי אשכחן.** פירוש כ' אורחיה: **במועד מתחילתו מי שמעת ליה א"א בגון דשני ואי"עד.** זו גירסת הקונט' ומפרש כיון דלאיעד דהר ה"ל כי אורחיה וכי היכי דצרותו כי אורחיהו שמועדים מתחילת ח"ג ותו לא הא נמי דשני ואי"עד לא חמור ממועד מתחילתו ואין העדאה לצרות שנייה בזה ומדקמני דמשלם מגופו אלמא לצרות כי אורחיה נמי מגופו ותפשוט דרבא וקשה דהיינו פשיט הא דרבא דלמא צרות כי אורחיה מעלייה אבא היכא דשני אע"ג דלאיעד משלם מגופו דלד תמות במקומה עומדת ואין לומר דאין הכי נמי דלא אמי למפשט צעיא דרבא אלא צא לומר שיש ליישב הצרייתא צע"א דאין זה סוגית הש"ס ונראה כגירסת דגרס אלא כגון דלאיעד ולעולם מצי למפשט צע"א פליגי צפונמא דסומכוס ורבנן ולא דשני כדקאמרין וצפונמא דרבי טרפון ורבנן אלא תרויהו כרבנן כסומכוס והכא צרות כי אורחיהו וצדלאיעד והשתא פשיט צע"א דרבא דיש העדאה לצרות דאייני צרות כי אורחיהו וכן משמע מדקאמר או דלמא תולדה דרבא היא משמע דאייני צע"א שניו וכן מדמיימי עלה הידוס אינו מועד דאכי אורחיה מייתי לה לעיל ותימה דלקמן (דף ע"ג) מוכח דמיימי על ידי שניו גבי הא דבעי רב אשי יש שניו צרות וקאמר ותפשוט מצדי רבא יש העדאה מכלל דאין שניו פירוש דאי יש שניו היכי אמי מרביע נזק לנזק שלם וכן לקמן פריך והא משונה הוא משמע דאי הוה מוקמא פלוגתייהו בהעדאה ניחא משמע דבע"א דרבא על ידי שניו איירי ונראה דצמתייהו מצביא ליה אם יש העדאה או לאו דאי יש העדאה צרות כי אורחיהו גם על ידי שניו יש העדאה דעיקר העדאה צקן כמיצה ואי אין העדאה צדי אורחיהו גם ע"י שניו אין העדאה דע"י העדאה לא הוה טפי מצי אורחיה ומה שפ"ה דבעי דיש העדאה לא שייך לאוקמא צדי אורחיה דכיון דהוה אורחיה מה לי פעם ראשונה מה לי פעם רביעית לאו פירכא הוא כיון דמיימי רחמנא לקרן בחצי נזק שייכא ציה העדאה: אלא

מיי

סברא ואמ', אמור דשמעת ליה לר' יהודה האי סברא בקין, [דאיתן ליה תמות ומועדו. אבל בשן ואש דמועדין מתחילתן הן, [אין יש בהן צרות] [אין יש בהן צד תמות].

עין משפט נר מצווה

יד א ב ג מ"י פ"ב מהל' מקי ממון הלכה יד וע"ן בהשגות ומ"מ סמג עשין סו טושי"ע ח"מ ס"י ע"ג ספרי יא ע"ש:

מוסף רש"י

משונה קין בחצר הניזק. קין ממה וכל מולותיה קרי משונה, הואיל וזיטו את וסתן שלא היו דרכן לכן (לע"ד).

(א) מ"י הכש"ל דקא אול דלי מינה מינה, ור"י גמ' (ג) א"ל רב סמא.